

Tabor

1966

BOG - NAROD - DOMOVINA

Št. 6

TABOR NI SAMO ŽIVA VEZ MED ZDRUŽENIMI SLOVENSKIMI PROTIKOMUNISTI, AMPAK JE TUDI V VSEJ ZGODOVINI TISKANE SLOVENSKE BESEDE PRVI IN OBENEM NAJCENEJŠI TEČAJ SVOBODNEGA DEMOKRATSKEGA SOŽITJA IN RAZPRAVLJANJA; SAJ ŠE VEDNO STANE MANJ KOT ZAVOJČEK NAJCENEJŠIH CIGARET. — PROSIMO, DA SE TEGA ZAVEDATE IN REDNO TER PRAVOČASNO PORAVNATE NAROČNINO. — HVALA!

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov — TABOR je last in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor. — Mnenje Z. D. S. P. B. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. Urejuje uredniški odbor, odgovorni urednik Adolf Škrjanc, za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Jože Jenko.

TABOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslavos Unidos. — Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

TABOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 893.310

NAROČNINA: Južna Amerika 400 pesov, odn. enakovrednost v dolarju. U. S. A. in Kanada 2.50 dolarja letno; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; evropske države 2 dolarja

Naročila, reklamacije in nakazila pošiljajte na naslov upravnika: José Jenko, Pedernera 1075, Villa Madero, prov. Buenos Aires, Rep. Argentina

Vse dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, Villa Ballester FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina

NAŠA NASLOVNA SLIKA

Nihče in nikdar ne bo mogel izbrisati sledov, ki so jih zapustile v slovenski zgodovini slavne čete slovenskih domobrancev, ker so za Boga — Narod — Domovino s ponosnim čelom svojih borcev korakale skozi zmedo časa in pojmov, da je njih mučeniška smrt prižgala večno luč Resnice, ki poslej sveti svobodnim sveta k svobodi.

*Oj slovenska zemljica,
domovina mila,
kolikratov pač te je
vroča kri polila.*

(Domobranska pesem)

Junio 1966

BUENOS AIRES

Junij 1966

JUNIJ

Poudarjamo: Vsak trenutek, ki piše zgodovino, dokazuje bolj jasno. Slovensko domobranstvo v Vetrinju ni nehalo. Slovenski domobranci v Kočevskem Rogu, Teharjih in stotinah neznanih množičnih grobov niso strohneli. Nikoli ne bodo strohneli!

V Vetrinju je slovensko domobranstvo postalo simbol naše usodnosti. Opomin Vetrinja je poslej vodilo naše žitnosti preko sedanjosti v blestečo bodočnost. V Kočevskem Rogu, Teharjih in stotinah neznanih množičnih grobov so bojevniki za Boga — Narod — Domovino postali nesmrtni junaki. Vsak narod jih mora imeti, da v časih preizkušnje ob njih zgledu pravilno oceni svoje sile in cilje.

Zato junij za našo narodno srenjo ni več mesec žalovanja.

Čim bolj se oddaljuje v zgodovino oni prvi junij žalovanja leta 1945, tem bolj jasno zažari v vsej pomenilnosti vsak novi junij, ki ga srečujemo in ga bodo srečevali naši rodovi na poti v bodočnosti rasti in slave.

Ker pravilno razumemo pomenilnost našega junija, je naše poslanstvo nedvomno.

Zato ob slavnem spominu nesmrtnih domobranskih junakov pozivamo:

Svobodni sveta, združite se!

Za Boga — Narod — Domovino!

NAŠE POSLANSTVO – NAŠ PONOS

Preteklo je 25 let, odkar je pridrvel v našo domovino vojni vihar. Črni oblaki so zasenčili lepoto in veselje nad slovenskim narodom in črna slutnja je legla na slehernega Slovenca.

Prišel je okupator. Slovenski narod je trpel in trepetal pod peto tuje vojaka, ki je trl in uničeval slovensko življenje in vse, kar je bilo slovenskega. V tem obupnem času ljudje niso vedeli, kako bi bilo bolj prav, da bi bilo lažje in manj pogubljivo za ves slovenski narod.

Kaj se je zgodilo? V razočaranje slovenskega naroda doma (ne politike v daljnem, svobodnem Londonu) se je pojavila satanova fronta pod imenom O. F. S tem geslom je začela komunistična drhal s srpom in kladivom moriti idealne in do smrti zavedne Slovence.

Veliko je že popisane o grozodejstvih komunističnega nasilja v Sloveniji; pa še vse premalo, kar se je v resnici dogajalo pod nožem Titovih komunistov. Če človek samo pomisli na tiste strašne čase, ko je Tito s svojo drhaljo klal in pobijal vse, kar je bilo protikomunističnega prepričanja, se začne srce potapljati v žalosti. Pri pripovedovanju ali popisovanju se telo trese in trepeta nad strašno preteklostjo.

Časi pred 25 leti so bili časi odločitve, ko je bilo treba brez obotavljanja in pomisleka pogledati skozi okno in s svojim prepričanjem javno pokazati, kaj je kdo. Bilo je dvoje poti: ali h komunistom, ki so morili in uničevali slovenski narod s pomočjo okupatorja, ali pa v odprto borbo proti komunizmu.

Narodna zavest je nalagala braniti domovino, narodne svetinje in verske ideale pred komunizmom, ki mori, tlači in zaslužni vsak narod, ki ga podjarmi. Z vseh štirih vetrov Slovenije se je zbirala mladina in odrasli moške, ki so pozabili na svoja lastna telesna udobja, in dali na razpolago svojo sposobnost in zmožnosti narodu in domovini.

Tista mala razlika narodnega življa je takrat prenehala, ker so nastopili nevarno resni časi za vsakega idealnega Slovenca. Ni bilo vprašanje, kateri skupini ali stranki pripadaš. Takrat so se tako malopomembne zadeve razbile v nič. Takrat ni bilo časa pomišljati, ni bilo možnosti spraševati za nasvete narodne voditelje, ker jih nismo imeli; ni jih bilo nikjer, čeravno so se po 25 ali 20 letih pokazali na plan kot gobe po dežju.

Še enkrat poudarjam: njih ni bilo nikjer! Izjemo sta predstavljala edino prevzvišeni dr. Rožman in pa general Rupnik! Vsenarodni duhovni vodja je bil Prevzvišeni, civilno-vojaško oblast je pa za ubogi slovenski narod predstavljal general Leon Rupnik.

Obema hvala in slava! To sta dve vidni osebi, ki sta bili takrat nam

vsem protikomunističnim Slovencem vodnika in svetilnika v pravični borbi proti komunizmu. Danes pa nas spomin na njuna hrabra in rodoljubna dejanja vse vzpodbuja, da nadaljujemo v boju za dosego miru in svobode slovenskemu narodu, ki je zaslužjen po komunistih.

Kot sem že poudaril, smo bili pri domobrancih in drugih protikomunističnih edinicah člani različnega mnenja za ureditev in obstoj slovenskega naroda. Takrat je vse to odpadlo; bil je pred nami en sam sovražnik, ki je bil in je še nevaren nam vsem tudi danes: komunizem.

Takrat je vladala med domobranci sloga in enotnost. Prijateljstvo je bilo in zaupanje med nami. Bilo in veljalo je pravilo: eden za vse, vsi za enega! Ni bilo med nami razlike, ko smo bili deležni topovskih granat in svinčenk mitraljeza. Z žalostjo so bila napolnjena srca hrabrih domobrancev, ko smo poslušali dnevna poročila in so bila prebrana imena padlih protikomunističnih borcev. Z žalostnim glásom so odgovarjali domobranci: „Padel je za domovino.“

Redčile so se domobranske edince in bataljoni in polnil se je Orlov vrh. Vse to ni vzelo poguma hrabrim domobrancem, ker so se borili za nad vsevzvišene ideale: Bog — Narod — Domovina.

Takrat smo nastopali kot bratje proti kugi rdečega komunizma in danes po 20 letih smo zopet združeni vsi slovenski protikomunistični borci v ZDSPB Tabor, ki ima čast in dolžnost nadaljevati delo poklanih domobrancev, ki počivajo po kraških jamah okrvavljene Slovenije.

Bodimo ponosni, da smo zopet združeni pri ZDSPB Taboru vsi slovenski protikomunistični borci pod geslom Bog — Narod — Domovina, ki je nam v vzpodbudo, mrtvim domobrancem pa v večno slavo.

H. Z.

Ob tabornem ognju

Bil je krasen večer v soboto 12. junija 1965 na „Slovenski pristavi“, kjer se je vršil „tabor“ v spomin pobitim domobrancem, našim soborcem. Luna je svetila, da je bilo kot podnevi. Precejšnje število ljudi se je zbralo že ta večer. Prišli so borci iz Kanade, daljnega Milwaukeeja, Rochesterja, Buffala in od drugod.

Po večerni pobožnosti smo sedeli ob tabornih ognjih in obujali spomine na vse tiste, ki jih ni med nami, ki so se z nami borili za boljšo bodočnost slovenskega naroda, pa so jih na zvijačni način zahodnjaki prodali v mučeniško smrt.

Jože je pravil, kako je bilo v Kočevju leta 1943; kako junaško so se borili naši borci. Viktor je pripovedoval, kako je bilo ob napadu v Tržišču; kako hrabro so se branili; kako je padel njegov brat France; in kako je tudi sam bil težko ranjen. Drugi je zopet pravil, kako je bilo pod Gorjanci; kako so šli Novomeščani na Hrvaško in tam v neki vasi presenetili partizane, ki so spali pod šotori. Ivan je pravil, kako je bilo na Suhorju; kako so pomagali drug drugemu. Ko bi se lahko rešil, je domobranec ostal v zasedi in obstreljeval partizane, da so se drugi umaknili, sam pa je ostal tam... France nam je pravil, kako je bilo na začetku, ko je šel on na teren; kako težko je bilo, ker ni bilo orožja in ne fantov, kajti komunisti so vršili preveliko nasilje in se jih je vse balo. Tudi prave povezave ni bilo. Trajalo je mnogo časa, predno se bile stvari uredene. Drugi je zopet pravil, kako je bilo na Čatežu pod Zaplazom, kako pri Sv. Križu, kako v Žužemberku v Suhu krajini. Partizani so vsepovsod bežali in zmage so bile na domobranski strani.

Ko bi ne bilo barantanja zahoda in ne podpisov naših zastopnikov v Londonu, komunisti ne bi nikoli vladali v Sloveniji in naši soborci bi živeli!

Potlej so nekateri odšli na stražarska mesta. Tudi stražarska mesta smo imeli to noč. Drugi so se umaknili vsaj malo počivat. Zakaj bila je dolga vožnja iz Toronta, Cobourga Canada, Rochesterja, Milwaukee-ja in drugod. V nedeljo pa so že hiteli nazaj na svoja mesta.

Ostal sem sam pri ognju in premišljeval, kakšna škoda bo, če bodo vsi spomini na nekdanje soborce domobrance ostali nepozabni.

Ta večer sem slišal toliko o junaških bojih, ki so jih dobojevali naši hrabri domobranci! Ali bi ne bilo prav, ako bi vsak napisal, kar je doživel, in poslal v „Tabor“? Tako bi ostalo še poznim rodovom v spomin zapisano, kako hrabra je bila domobranska vojska. Tako pa le vsak vrže nekaj iz sebe, ko je v družbi domobrancev; in to je vse.

Ne tako! To ni prav! To mora v našo revijo „Tabor“!

Fantje, možje soborci; na plan! Vsak naj napiše, kar je doživel!

Ta večer, ki sem ga preživel z Vami, soborci, ob tabornem ognju v družbi res pravih prijateljev mi bo za vedno ostal v spominu. Saj se je naše prijateljstvo kalilo v najtežjih dneh slovenskega naroda, ko smo se ramo ob ramo borili proti našemu največjemu sovražniku komunizmu.

Zato še enkrat: Jože, Viktor, France, Martin, Lojze, Ivan, Stane in vsi ostali soborci, napišite, kar ste doživeli! Mrtvi domobranci vam bodo zato hvaležni.

Spoznaj samega sebe!

Pod tem naslovom je objavila „Ameriška Domovina“ št. 30 od 11. februarja 1966 govor, ki ga je imel pisatelj Karel Mauser na sestanku s svojimi somišljeniki. Tem je povedal nekaj misli, ki bi jih morali slišati že pred leti. Objavljamo najvažnejše:

„Že lani smo imeli vrsto predavanj, ki so se izkazala za potrebna, da ne rečem narávnost nujna. Vse predolgo smo v naši zdomski slovenski skupnosti odlašali z iskrenim odkrivanjem preteklosti. V nas je bilo vse premalo resnega izpraševanja vesti in vse premalo načrtnega zgrajevanja samega sebe. Brez neke vrste duhovnih vaj človek duhovno otopi. Idealizem se osuši...“

„So ljudje na svetu, ki se krčevito drže vsega, kar je staro...“

„Ni v novem vse narobe, kakor v starem ni bilo vse prav. Toda te resnice se težko naučimo; še bolj težko pa se po njej ravnamo. Nekam sram nas je in nerodno nam je, če, recimo, v starem, v katerem smo živeli in delali, odkrijemo napako. Nočemo in nočemo jo priznati; po vsej sili jo hočemo pokriti in potisniti vstran; pri tem pa na vsa usta hvalimo samo dobro. V svojem srcu često dobro vemo, da na svetu ni popolnega človeškega dejanja; da je v vsakem primešan kanec naše sebičnosti; našega pričakovanja, da nam bo dobro povrnjeno z dobrim; zraven vsega pa še pozabljamo na delež naše nepopolnosti, ker smo pač ljudje ter da bomo ostali vse do svoje smrtne ure...“

„Tudi v našem javnem življenju ni drugače...!“

„To se pravi: povsod so bile, so in bodo napake, ker so te pač človeški delež, ker nihče od nas ni prerok, marveč vsak od nas ugiba o prihodnosti: iz takšnih in drugačnih slučajev sklepa na tak in na tak uspeh...“

„Predavanja, katera smo lani začeli in jih letos nadaljujemo, imajo samo ta namen: Učiti se, da pridemo izza starinskega obzidja strahu, ki največkrat temelji v naši sebičnosti; ter da se pomerimo s svojimi slabostmi iz preteklosti na ravnem. Samo ta način je zdrav; samo s tem načinom bomo prišli do tega, da bomo začeli uvidevati, da ni delal napake samo naš sovražnik, da smo delali napake tudi mi sami. Ne moremo namreč biti večno otroci, ki vale krivdo in napake drug na drugega. Svetnikov na zemlji ni...“

„Moč resnice pa je v tihem prodiranju, v iskanju in razrivanju po sebi, v priznanju svoje miselnosti, v poudarjanju dobre volje, ki jo moramo imeti, in v ponižnem kesanju nad napakami, ki smo jih bili sami napravili...“

Tako pisatelj Karel Mauser. Ne vemo, kako so bili njegovi poslušalci s tem predavanjem zadovoljni. Doslej je vsakdo slabo maletel, kdor si je ugal ziniti, da so vprizoritlji izrednega obč.

zboru DSPB 29. 2. 1964 kdaj kaj zagrcšili. Pisatelja Karla Mauserja so spravili v Zvezo DSPB zato, ker so se bali, da jim kam ne uide, kajti pisatelj Karel Mauser ne trpi nobenega intriganstva, je preveč pošten do samega sebe. — Drugi vzrok, da so ga spravili v Zvezo, je bil pa v tem, ker je užival vesplošni ugled. Ako bi ne bil v njihovem taboru, bi jim lahko delal velike preglavice. V Zvezo je vstopil, ker je upal, da bo s svojim ugledom združil oba tabora. Seveda je pa s tem sam sebe kompromitiral — kar so pač intriganti želeli. Sedaj jim poje levite. Da bo nekoč udaril, smo pričakovali. In če bo tem laži „krščanskim demokratom“ vcepil vsaj malo demokratične miselnosti, mu bomo vsi zelo hvaležni.

O. K. — Cleveland

„V delavsko-delodajalski protikomunistični akciji oživotvorjeno sodelovanje bo nedvomno eno izmed najpomembnejših pričevanj Rupnikovega posega v slovensko zgodovino,“ je ob neki priložnosti izjavil strokovni tajnik Maks Jan, ki je s svojimi sodelavci bil vedno drag in dobrodošel gost v vladni palači, kjer so le-ti vedno našli široko odprto srce generala Rupnika.

Lovci na kaline

Zaradi resničnega pomanjkanja prostora je sledeči prispevek našega komentarista moral čakati dolge mesece na objavo. Ker pa bo vedno aktualen, ga prinašamo v tej številki. Op. ur.

Po vzorcu sovjetskih mojstrov, ki preplavljajo predvsem svet latinske Amerike z množico propagandnih pamfletov, seveda tudi jugoslovanski komunistični vajenci izdajajo v španščini svoje „*Noticias de Yugoslavia*“ (Novice iz Jugoslavije). — V njih razkazujejo lahkovernim kalinom našopirjeno perje elektrarn iz Hitlerjeve zapuščine, ladjedelnic iz Mussolinijeve dediščine, cest in mostov iz UNRRA-inih daril, objektov iz milijard poklonjenih dolarjev ameriških davkoplačevalcev itd.

Po vsem svetu pa je — v tem slučaju, hvala Bogu — posejana naša ideološka emigracija, ki je zaradi resnice zapustila domovino. Tako lahko skubemo ta lažna pavova peresa drugo za drugim in razgalimo bednega rdečega vrabčka, ki se skriva za njimi. Tako je potem tudi lahkovernih kalinov, ki bi z zamaknjenjem gledali v lažni prelest komunistične rajske ptice, vedno manj...

„*Noticias de Yugoslavia*“ (Leto VI, št. 7—8, Beograd, julij—avgust 1965) prinašajo uvodnik pod naslovom: *Dan bojevnikov. Narodni praznik jugoslovanskih narodov.*

Ker sta takrat Jovanka in Tito z razkošnim potovanjem v Moskvo pravkar zopet zapravilo grmado dolarjev iz žepov severnoamerikanskih davkoplačevalcev, so uredniki dobili iz centralnega biroja KPJ-e pove-lje, da špansko govorečim sópotnikom nedvomno pokažejo, kdo so „neodvisni“ jugoslevanski komunisti. Zato so nam v tem uvodniku podarili sledeči dokument. (Podčrtanja so naša.)

„4. julij 1941 je eden izmed velikih dni novejše zgodovine jugoslovanskih narodov. Tega dne *centralni komite komunistične partije Jugoslavije* — zbran v okupiranem Beogradu — odredi oboroženo vstajo proti napadalcu. (V španščini: Invasor!!! — Op. kom.) V vseh predelih Jugoslavije odloči formiranje oboroženih oddelkov, ki se naj z gverilsko vojno bojujejo proti okupatorju in preprečijo, da bi se nemoteno polaščal živil, udobno uporabljal prometna sredstva in ropal prirodna bogastva ter druge dobrine dežele.

Poziv, ki ga je naslovil centralni komite na jugoslovan-

ske narode in delavski razred in s katerim jih je pozval k vstaji, se je glasil:

— *Narodi Jugoslavije! Srbi, Hrvati, Slovenci, Črnogorci, Macedonci! Vsi! — Napočila je ura, da se dvignete kot en sam mož proti okupatorju in njegovim valptom, krvnikom naših narodov. Ne ustavite se tudi pred največjim sovražnikom vašim nasiljem! Odgovorite na to nasilje z množičnimi udarci proti najbolj občutljivim mestom razbojniških fašističnih napadalnih sil! — Uničite vse! Vse, kar lahko služi fašističnim zavojevalcem! Ne dovolite, da bi naše železnice služile prevozu vojnega materiala in vpreme za napad fašističnih drhali na Sovjetsko Zvezo!*

Tri dni po tem zgodovinskem sestanku centralnega komiteja, ki mu je predsedoval glavni tajnik KPJ Josip Broz Tito, so odjeknili v Srbiji prvi strelci vstaje, katerih odmev je bil slišen... 22. julija v Sloveniji...

Jugoslovanski narodi praznujejo 4. julij kot narodni praznik... v spomin tistih, ki so žrtvovali svoja življenja... za zmago socialistične revolucije.“

Tako „Noticias de Yugoslavia“ za špansko govoreče kaline, ki ne vedo, ali pa so že pozabili, kako je Jugoslavija „našla svojo dušo“ že več kot tri dolge mesece pred „zgodovinskim sestankom centralnega komiteja KPJ“ v Beogradu dne 4. julija 1941, da je že dne 6. aprila 1941 lahko naredila samomor samo zato, ča bi bataljonom angleških strelcev v Grčiji bil prihranjen drugi Dunquerque...

Za nas seveda dokument iz „Noticias de Yugoslavia“ ne odkriva nič novega. Nam je vse to bilo jasno že pred 24 leti. Nam so „Noticias de Yugoslavia“ znova darovale samo še enkrat več dokument o laži, perfidnosti, zločinstvenosti in veleizdajstvu KPJ, njenega glavnega tajnika Josipa Broza Tita in njegovih sodelavcev vseh stopenj in rangov.

Zato smo centralnemu komiteju KPJ hvaležni, da je urednikom „Noticias de Yugoslavia“ dal povelje za ta uvodnik. S tem je centralni komite še enkrat več sedel na lastne limanice. Zopet nam je dal močan argument, s katerim bomo med možnimi sopotniki komunizma širom sveta, kjer je posejano seme naše izkrevavele generacije slovenskih svobodnjakov, zopet lažje razkrinkali krvavo, zločinsko farso „osvobodilne vojne“ vladajočega režima v Jugoslaviji.

1. — Nemci so napadli Jugoslavijo na cvetno nedeljo zjutraj dne 6. aprila 1941. — Takrat je bila KPJ kot agent moskovske centrale po proslulem dogovoru med Hitlerjevim zunanjim ministrom *Ribbentropom* in sovjetskim zunanjim ministrom *Molotovim* še zaveznica

NSDAP (Hitlerjeva nacistična stranka. — Op. kom.) in je storila vse, da bi jugoslovanske oborožene sile storile čim manj proti „razbojniškim fašističnim napadalnim silam“. Takrat je bila vojna zanje še „imperialistična vojna reakcionarnih plutokratov“ proti silam „novega reda“ in jo je zato bilo treba povsod in z vsemi sredstvi sabotirati.

2. — Centralni komite KPJ ni „odredil oborožene vstaje proti napadalcu“ (sami v španskem tekstu uporabljajo izraz: Invasor. — Op. kom.) dne 6. aprila 1941. Če bi mu šlo res za rodoljubno osvobodilno vstajo, bi to moral storiti vsaj takoj prve dni po nemškem napadu, kakor je storil *gen. Draža Mihajlović*, ki ni dajal nobenega proglasa iz že okupiranega Beograda, ampak je s svojimi ravnogorskimi borci postal resnični začetnik ne samo jugoslovanske, ampak sploh evropske resistance proti silam osi in bo zato navzlic kričanju komunistične generacije ostal edini legendarni junak jugoslovanske oborožene vstaje proti napadalcem za vse ostale generacije zgodovine.

3. — Centralni komite KPJ se je zbral v že okupiranem Beogradu šele 4. julija 1941., ko so že tri mesece krvaveli ravnogorski vstajniki. Že samo dejstvo, da se je lahko zbral v okupiranem Beogradu, iz katerega so Nemci že tri mesece odvažali v koncentracijska taborišča vse, ki so jih količkaj sumili, je zadosten dokaz, da komunisti niso bili med tistimi rodoljubi, ki so resno mislili na osvobodilno vstajo.

4. — Šele po Hitlerjevem napadu na Sovjetsko Zvezo dne 22. junija 1941 in šele, ko je *J. V. Stalin* dne 3. julija 1941 svojim komunističnim agentom odredil, da je „treba ustanoviti oddelke partizanov za rušenje mostov in cest, za uničevanje telefonskih in telegrafskih zvez, za požiganje gozdov“, se je centralni komite KPJ zbral v okupiranem Beogradu in „odredil oboroženo vstajo proti napadalcu“, ki je odjeknila v Sloveniji šele 22. julija 1941, potem ko so Nemci pregnali že tisoče Slovencev v Srbijo in Šlezijo... pri čemer so jim komunistični denuncijanti pridno pomagali.

5. — Sam proglas dokumentarno neizpodbitno priča, da komunistom ni šlo za osvobodilno vstajo, ampak za *boljševizem*. Saj zaključuje s pozivom: *Ne dovolite, da bi naše železnice služile prevozu vojnega materiala in opreme za napad fašističnih drhali na Sovjetsko Zvezo!* — Nikjer v vsem oglasu ni ene besede o obrambi Jugoslavije, ni beseda o osvoboditvi, še manj seveda o zapadnih zaveznikih. In za vrhunec sam uvodničar „Noticias de Yugoslavia“ svoj članek zaključuje z nedvornim priznanjem: „Jugoslovanski narodi praznujejo 4. julij kot narodni praznik v spomin tistih, ki so žrtvovali svoja življenja za zmago *socialistične revolucije*.“

To, kar naj bo torej špansko govorečim kalinom dokaz za istovetnost sovjetskega in takoimenovanega „neodvisnega“ jugoslovanskega

komunizma za skupne cilje, pa vzpodbuda za „osvobodilne gverile“ latinoamerikanskih komunistov, je za nas en dokaz več, kako pravilna je bila naša pot.

Z vstopom komunističnega partnerja v minulo vojno, je le-ta krenila v popolnoma novo smer, ki je prevrgla vsa dotedanja vrednotenja, sodbe, nazore, čustva in pojme. Od tistega trenutka naprej ni šlo več za osvajalne nastope v dotedanjih nacionalističnih vrednotenjih. Šlo je edino in izključno za zmago komunizma in s tem za zmago svetovne revolucije. Osvoboditev narodov, himne o svobodi, boj proti imperIALIZMU, so bile samo fraze, samo sredstva, ki so se morala podrediti enemu edinemu cilju: *Svetovni revoluciji!*

Naši domobranci z generalom Rupnikom na čelu so to o pravem času spoznali. Zato so vsa čustva, vsa pristranska stremljenja podredili prav tako enemu cilju: *Boj proti komunizmu! Do uničenja! Za vsako ceno! Pod vsemi okoliščinami!*

Gornji dokument iz arhiva centralnega komiteja KPJ in uvodnik jugoslovanskega komunističnega propagandnega trobila je samo ena svetla stran več v zgodovini, kjer bo popisana doba, ko so nastali, se bojevali in umirali slovenski domobranci ne samo za svoj narod, ampak za vse človeštvo, ki se bo končno moralo spoprijeti s komunistično perfidnostjo, ali pa utopiti pojme o svobodi, dostojanstvu, časti in človeške narave vrednih življenjskih pogojev v kri komunistične svetovne revolucije.

Ker verujemo v človeštvo in v njegovo poslanstvo, vemo, da bo komunizem navzlic, oziroma prav zaradi perfidnosti, s katero lovi kaline, propadel! Takrat bodo slovenski domobranci bolj kot danes stali na najbolj častnem mestu zgodovine.

Buenos Aires, dne 3. maja 1966.

G. Ing. Anton Matičič
Preds. konzorcija TABOR

Cenjeni prijatelj!

Zelo Vam bom hvaležen, če blagovolite v prihodnji številki TABORA priobčiti sledeče:

Vestnik št. 3—4—5/1966 je objavil pod naslovom „O Narodnem Odboru za Slovenijo“ članek dr. Mihe Kreka. Zaradi vsebine odstavkov „Srečanje z generalom Rupnikom“ in „Obisk slovenskega duhovnika pri generalu“ (str. 87—88) ter da bi javnost zvedela, kakšno pomoč je lahko pričakoval in dobil gral. Rupnik, se čutim obveznega objaviti sledeče dogodke.

Leta 1945, živec v Rimu, sem poizvedoval po usodi mojega očeta; pa na žalost nisem mogel nič izvedeti. Prve dni avgusta istega leta sva na pobudo moje soproge skušala obiskati dr. Miho Kreka, da bi kaj izvedela. Na vratih naju je sprejel častnik v angleški uniformi s činom stotnika, ki se je predstavil kot adjutant dr. Kreka z imenom **Godina**. Na vprašanje, kaj želiva, je moja soproga odgovorila, da bi rada govorila z dr. Krekom glede mojega očeta. Imenovani častnik je nato izginil za nekimi vrati in potem, ko sva čakala dobre četrt ure — ogledujoč si belega medveda na tleh in slike po stenah —, se je zopet vrnil.

Dobila sva sledeči dobesečni odgovor:

„Gospod **minister** je zelo zaposlen in vaju ne more sprejeti. Je sicer tudi dobil pismo od gospe Olge Rupnikove iz Avstrije, v katerem poizveduje po usodi svojega soproga; pa gospod **minister** ne ve nič povedati in tudi ne more nič ukreniti. Glede usode gospoda Leona Rupnika pa smatra, da ga bo doletela ista kot vsakega drugega vojnega zločinca.“

Obrnila sva se in šla. Jaz še pozdravil nisem. Saj je bilo to najmanj, kar sem v tej situaciji lahko storil...

Nekako leta 1950 sem na nekem letališču v Buenos Airesu srečal letalskega generala g. Rubčića, ki sem ga kot letalec prav dobro poznal. Že po prvih besedah, s katerimi mi je general izjavil svoje obžalovanje zaradi usode, ki je zadela mojega očeta, mi je tudi ponovil zadnje pogovore, ki sta jih imela v taborišču Fermo v Italiji.

Ko je namreč moj oče zvedel od Hrvatov za taborišče Slovencev v Servigliano, se je napotil tja na obisk. Potem, ko se je vrnil v Fermo, je izjavil, da se bo preselil v slovensko taborišče; kar je tudi poizkusil storiti. Vrnil pa se je še istega dne nazaj v Fermo in prisotnim Hrvatom povedal, da so mu ob prihodu v slovensko taborišče vrgli prtjago na cesto in njega samega porivali ven ter ga nazadnje res tudi pahnili skozi vrata na cesto. Tak sprejem da je starega gospoda tako pretresel, da je Hrvatom izjavil, da bi najraje ostal pri svojih pobitih borcih...

Zgoraj navedeni dogodki so bili in ostanejo dejstvo, četudi se kdorkoli zaradi strankarske discipline krivo zakolne.

Ob tej priložnosti želim opozoriti tudi vse brayce **TABORA** na pobjavo, ki jo že delj časa zasledujem v določenem zamejskem tisku. Izgleda, da v predobro znanih virih skušajo doseči cilj brez izbire sredstev. Sprva so začeli z blatenjem naših mrtvih, na kar sem tudi reagiral; sedaj pa menjujejo taktiko in tragične dogodke objokujejo s krokodilskimi solzami...

Resnica je samo ena, ki jo, hvala Bogu, vsi prav dobro poznamo.

Prisrčne pozdrave

Vas

Evgen Rupnik, l. r.

Cenjeni g. urednik!

Zahvaljujem se Vam za objavo članka „Ob drugi obletnici“ s pripombo, da v njej manjka del stavka, ki ima svoj pomen, celo velik pomen, kar bom skušal v naslednjem prikazati.

Gre za stavek v predzadnjem odstavku, ki se v izvorniku glasi: „Vsak poskus njune ločitve bi prinesel — kot je že prinesel v nedavni preteklosti — prelivanje krvi, potoke večinoma nedolžne krvi.“ (Zaimek „njune“ se nanaša na prej omenjena „siamska dvojčka“ — srbski in hrvaški narod.) Podčrtano besedilo v izvorniku ni podčrtano in je tisto, ki manjka v objavi.

Razlagam si, da ste ga črtali, ker se Vam je trditev zdela pretirana. Vendar temu ni tako. Zapisal sem jo premišljeno in na podlagi tistega, kar mi je povedal pokojni Francé Žužek, ko sem ga obiskal pred smrtjo v sanatoriju Schlottmann (Munro, prov. Buenos Aires). Njegov bratranec, ki je tudi moj daljni sorodnik, je župnikoval dolga leta v hrvaškem mestecu Glina blizu Siska*. Leta 1941 so ustaši v tem mestu storili grozen zločin: V tamkajšnjo pravoslavno cerkev so zaprli Srbe iz mesta in okoliških vasi ter potem od zunaj s cerkvenih oken nanje streljali iz strojnic, dokler jih niso vseh pobili. Ko je kmalu nato župnik Žužek prišel iz Gline v Ljubljano, je solznih oči pripovedoval o tem zločinu in se izrazil, da je „kri pobitih tekla kot potok čez cerkveni prag“.

Ni mi znano število pobitih v glinski pravoslavni cerkvi; sklepam pa — že z ozirom na velikost cerkve —, da jih je moglo biti le nekaj stotin.

Ustaši so pobili na ozemlju svoje „države“ okoli 600.000 Srbov. Nimam podatkov, koliko so nato Srbi v svoji „odmazdi“ pobili Hrvatov; toda računam, da je teh žrtev bilo vsaj 100.000.

Če je v glinski cerkvi bilo krvi za potok, potem ni pretirana trditev, da je ustaški poskus ločitve Srbov od Hrvatov imel za posledico **potoke** krvi.

Da bi pri ponovnem spopadu med Srbi in Hrvati zopet tekla kri v potokih, ni tvegano napovedovati. Trčenje bi bilo strašnejše, kot je bilo leta 1941. Za Srbe bi ta vojna bila popularna, ker bi šlo za „vračanje“

* Slovenska priča ustaškega vlezločina v Glini, župnik Žužek, biva kot upokojenec v Sloveniji. Ko so v Glini leta 1963 posvetili novo pravoslavno cerkev, zgrajeno v glavnem s prispevki emigrantov — staro so ustaši po opravljenem masakriranju podrli —, je bil na cerkvenem slavlju kot častni gost tudi župnik Žužek. Povabil ga je glavni odbor za zidanje cerkve v znak hvaležnosti za njegovo pogumno krščansko in bratsko pomoč glinskim Srbom v dnevih njihovega križevega pota.

Hrvatom za ustaške zločine, kakor so nekdaj vrnili Turkom „Kumanovo za Kosovo“ in Bolgarom „Bregalnico za Slivnico“.

Med uglednimi Srbi v domovini so ljudje, ki se zavedajo te nevarnosti in ne želé, da bi prišlo do ponovne bratomorne vojne. Ti so pred leti poslali papežu Janezu XXIII. memorandum, v katerem so zaprosili, da bi katoliška Cerkev vplivala na Hrvate v smislu pomiritve in mirnega sožitja s Srbi. Kakšen vtis je napravil ta srbski memorandum v Vatikanu, pove tole dejstvo: Kralj Peter, ki je od podpisnikov memoranduma bil naprošen, da ga izroči papežu, je navzlic izraženi želji, naj bi avdienca bila tajna, bil sprejet s ceremonialom za vladajočega vladarja in odlikovan z zlato kolajno, kraljica Aleksandra pa s srebrno.

Tudi véliki hrvatski politični voditelj pokojni dr. Vladko Maček je čutil nevarnost novóga pokolja med Srbi in Hrvati in je svojo zaskrbljenost zaradi tega izrazil v svoji zadnji božični poslanici (leta 1964.) Hrvatom v domovini in v tujini, ki jo je zaključil z besedami: „Jaz v teh razmerah ne morem storiti drugega, kot prositi vsemogočnega Boga, naj razsvetli pamet i Hrvatom i Srbom, da se ne bi dali od nikogar več zapeljati, da bi hrvatsko-srbske račune skušali poravnati z jataganom in z nožem.“

Ali smemo Slovenci spričo nevarnosti novih potokov bratske srbske in hrvatske krvi biti ravnodušni?

Tudi tisti Slovenec, ki ne da nič na slovansko bratstvo, ne bi smel pred tem vprašanjem skomigniti z rameni in dejati: „Kaj nas Slovence briga, kaj imajo Srbi in Hrvati med seboj!“, če se zaveda, kaj so koristi slovenskega naroda. Le-te bi namreč v primeru spopada med Hrvati in Srbi bile ne samo ogrožene, marveč po vsej verjetnosti tudi okrnjene.

Ne moremo reči, da med Slovenci v zdomstvu ni zavesti o nevarnosti, da bi nam trije sosedje obsekali naše ozemlje in da bi nam eden izmed njih zaprl dragoceni pristop k morju. Govorilo in pisalo se je o tem. Le enkrat smo brali pred leti v glasilu neke politične skupine, da „hudič ni tako črn, kakor ga slikajo tisti, ki bi radi še naprej hlapčevali Belgradu“, češ, da Italijani, Avstrijci in Madžari danes niso več takšni, kot so bili, ker so spričo evropskega gibanja, ki jih je zajelo, spremenili svojo miselnost. Upajmo, da je pisec te trditve med tem spremenil svoje optimistično mnenje o naših sosedih; če ne takrat, ko smo pisali pisma škofijskemu ordinariatu v Celovcu, potem vsaj ob nedavni jasni izjavi italijanskega zunanjega ministra Fanfannija.

Če se človek zaveda nevarnosti, ki mu grozi, bo skušal storiti vse, kar je v njegovi moči, da ne nastopijo okoliščine, v katerih bi se škoda mogla zgoditi. Tako reagira na nevarnost zdrav človek po samoohranitvenem nagonu.

Zdomski Slovenci na zavest o nevarnosti, ki nam grozi, če pride do spopada med Hrvati in Srbi, še nismo ustrezno reagirali. Nejasnost in nedoločnost vladata v tem pogledu med nami tudi sedaj, ko je nastalo ekumen-

sko gibanje, katerega vodilna misel nam priporoča isto, kar nam narekujejo pravilno pojmovane narodne koristi.

Toda naša pasivnost pri tej stvari še ni najhujša reč. Huje je, da so med nami skupine, ki s svojim delom naravnost pripravljajo pogoje, da pride do novih potokov srbske in hrvatske krvi.

Radivoj Rigner

N A P O T E K

IZ PRETEKLOSTI ZA BODOČNOST

Pa ni samo borba proti komunizmu, ki jo moramo Slovenci z orožjem v roki izvojevati! Če hoče narod — prav posebno pa mali narod — preizkušnjo za uveljavljenje prestati, se ne sme boriti z vso hrabrostjo samo s tvarnim orožjem. Še mnogo več mora storiti! — Prva stroga in brezpogojna zahteva usode je, da je narod edin! Zaradi duhovne needinosti je propadlo že mnogo in dosti večjih narodov kot smo mi, ali pa so morali dolga stoletja trpeti, ker se niso mogli zediniti. — Tudi mi ne bi nikoli prišli v tako težak današnji položaj, če bi bili edini. Toda danes ne mislimo iskati krivcev naše needinosti in jim delati očitkov, ker ni čas za to. Spričo težkega položaja, v katerem sedaj mali slovenski narod tiči, iz globine svojega, samo za usodo in bodočnost ljubljene slovenskega naroda zaskrbljenega srca opominjam in rotim vse Slovence: Bodite edini! Pustite vse strankarske razprtije ki so nas toliko stale! Ne iščite nikakršnih ozkih strankarskih koristi, ker to samo cepi naše sile! Bodite le častni, napram rojaku pošteni, nesebični, na pomoč pripravljeni Slovenci! Bodite čuvarji naše narodnosti, zvesti negovalci naše skope, toda vseskozi prelepe zemljice, naše ljubljene domovine! Zaupajte v neskončnega Boga in ne gujte z vso doživeto notranjostjo vero v Njega! Združite svoje sile z mojim Slovenskim Domobranstvom, ki čuva vaše domačije pred boljševiškim navalom in ki je mimo vseh strank nosilec nove vsenarodne miselnosti, katera naj nas edine in složne vodi v novo bodočnost! — Bodite zares samo Slovenci!

Gen. Leon Rupnik na protikomunističnem taboru
v Polhovem Gradcu, dne 5. junija 1944.

Tako nas vidijo

„ISKRA“, nedvomno najbolj kvaliteten in najbolj razširjen list, ki v srbskem jeziku izhaja v zdomstvu, in ga izdajajo v Münchenu (Zah. Nemčija), je v št. 360, leto XVII, 1. 3. 1966 priobčil spodnjo oceno, za katero se uglednemu kolegu toplo zahvaljujemo in jo v slovenskem prevodu dobesedno prinašamo za naše bralce in prijatelje. — Op. ur.

LETO JUNAKOV — 12 števil TABORA

Pred nami je dvanajst števil TABORA, glasila Zveze združenih slovenskih protikomunistov s sedežem v Buenos Airesu (Argentina). To je dvanajst divnih cvetov, dvanajst prekrasnih vencev na grobove dvanajst tisočev slovenskih borcev, junakov in mučencev, ki so jih pobili Titovi partizani koncem maja in na začetku junija 1945. leta v Kočevskem gozdu in drugje po Sloveniji.

Toda to niso samo venci nepozabnim tovarišem, ne samo spomeniki mučencem, temveč množica dokumentov, pričevanj o rodoljubnih slovenskih sinovih na eni in o zločinih komunistov in njihovih pomagačev na drugi strani. Ta letnik (1965) TABORA je pomembno delo ne samo za slovensko, ampak tudi za jugoslovansko in evropsko zgodovino naših časov. Preživeli, rešeni soborci mrtvih mučencev, ki so napisali in opremili to publikacijo, bodo živeli in umrli kot vsi smrtni ljudje, toda to njihovo delo bo ohranilo trajno vrednost.

Dvanajst števil TABORA za leto 1965 ima preko 300 strani na finem papirju in kopico slik. V naslovu vsake številke je za geslo dvoje, troje stihov iz rodoljubnih, borbenih pesmi slovenskih domobrancev: „Borimo za križ se, vero pradedov, zemljo slovensko ljubljeno“; „Vsi za dom, vsi za rod, vsi za sveto zemljo naših dedov v boj“; „Jaz sem tu, nasilnik stoj, narod moj je samo svoj!“ itd. itd. Vsaka številka ima novo geslo. Kot uvodnik je na prvi strani vsake številke spis, ki slavi domobrance in poudarja misli, ki so jih vodile v boju. Naslov prvega je „Leto junakov“ in vse številke že na naslovni strani povdarjajo: „1945 — V LETU JUNAKOV — 1965“.

V eni izmed števil je naslov uvodnika: „Neugasljiva luč“. To so žrtve v Kočevju. Padle so za Boga — Narod — Domovino... Vetrinje je velik opomin. V drugi številki je govora o velikih slovenskih možeh te dobe, o vladiki Rožmanu in generalu Rupniku. Zopet v drugi številki je govora o komunizmu kot največji prevari narodov, največjem nasilju nad narodi, zaradi česar mora komunizem po naravni nuji degenerirati in propasti. — V snopiču 5/6 je priobčen grozovit doživljaj pobeglih borcev iz

Kočevske jame, v katero so bili pahnjeni z ostalimi ranjenimi in pobitimi mučenci. To je eno izmed najstrašnejših pričevanj in obtožb proti komunistom, proti neljudem, proti zverem iz zadnje velike vojne. Podobno onemu strahotnemu prikazu ustaških zločinov, ki jih je opisal Nikola Kostur v pred nedavnim obelodanjeni knjigi „Vrnitev iz mrtvih“. Obadva ta doživljaja zaslužita, da zve zanju ves svet...

PROTIKOMUNISTIČNA KRONIKA

Argentinski protikomunisti pri kardinalu Caggiano

V začetku aprila t. l. je buenosaireški nadškof, kardinal Caggiano sprejel predstavnike mladinskih protikomunističnih organizacij pod vodstvom g. Washingtona Blanco Correa, predsednika **Unitas Argentina** („Združenj v Kristusu pred komunizmom“). Protikomunisti so izročili kardinalu prepis sklepov, sprejetih na II. argentinskem mladinskem protikomunističnem kongresu, ki se je vršil v Buenos Airesu konec lanskega leta.

Turški protikomunisti manifestirajo

Tri kilometre je bila dolga povorka turških protikomunističnih študentov in delavcev, ki se je preteklega 20. aprila pomikala po carigrajskih ulicah od univerze čez most na Zlatem rogu do trga Taksim. Manifestacije so bile prirejene v podporo protikomunističnega stališča državne vlade. Vojaški oddelki so zastražili sedež marksistične Delavske stranke, kakor tudi lokale levičarskih študentovskih organizacij in publikacij. Manifestacija je potekla brez incidentov.

Komunistična ideologija v nevarnosti

Slovaški komunist Julij Strinka, docent na filozofskem inštitutu Slovaške akademije v Bratislavi, je objavil v reviji „Kulturny Život“ članek z naslovom „Sramežljivi dogmatizem in revolucionarna dialektika“, v katerem razvija tole misel: Karl Marx je označil socializem, prav tako kot državo, za začasno družbeno obliko v prehodu na komunizem. Začasna oblika pa nikakor ne more biti dovršena. Prirodno je torej, da je socializem nepopolen, se pravi obremenjen z napakami, ki zavirajo njegov razvoj. Razvoj socializma se more pospešiti le tako, da se ga podvrže **ustvarjalni kritiki**, ki bo napake odkrivala in se zavzemala za njih odstranitev. Ker sedanji socializem združuje v sebi vso oblast, je nujno tudi kritiki omogočiti izvajanje oblasti. **Kritikom bi se potemtakem moralo dati možnost, da se organizirajo v opozicionalni stranki in ta legalna opozicija bi morala biti zaščiten z vsemi ustavno-pravnimi sredstvi.**

Glavni ideolog slovaške komunistične stranke Jiri Hendrych je tako spoznal nevarnost Strinkinih misli in jih ožigosal kot sovražno propagando.

Latinska Amerika v propagandnem ognju iz komunističnih dežel

Iz letne analize londonskega BBC je razvidno, da se iz dežel, ki so pod komunistično oblastjo, oddaja po radiu tedensko 355 ur komunistična propaganda za Latinsko Ameriko. Podatek, ki nazorno kaže, kako zelo se komunizem zanima zanjo in v kakšni nevarnosti je ta del sveta! Največ te propagande oddaja Kuba: tedensko 132 ur, na drugem mestu je Sovjetska zveza s 94.5 ur na teden, vzhodnoevropski sovjetski sateliti pod koordinacijskim vodstvom praške radijske postaje prispevajo tedensko 90 ur propagande in Peking 38.5 ur.

Islam vstaja proti komunizmu

Konec marca ali v začetku aprila je bila v Meki vseislamska konferenca, katere namen je ustanoviti „Sveto alianso proti širjenju komunizma“. Na čelu tega gibanja je kralj Saudove Arabije Feisal, ki uživa med muslimani velik ugled, ker je asket in živi strogo po predpisih vere. Kdor količkaj pozna islamski svet, je pričakoval, da bodo krvavi dogodki v Indoneziji odjeknili med muslimani po vsem svetu in da se bo med njimi začelo gibanje proti komunizmu. Komunizem si je nakopal fanatičnega nasprotnika.

Natečaj za protikomunistično temo

Ameriški inštitut za ekonomska, juridična in socialna raziskovanja (Instituto Americano de Investigaciones Económicas, Jurídicas y Sociales) s sedežem v Buenos Airesu (Maipú 286) je razpisal natečaj za temo „Komunizem v Latinski Ameriki. Njegove korenine in vodstvo. Prikaz njegove prave notranosti. Ustrezne metode, da se mu onemogoči, da bi dosegel svoj krivi cilj.“ Spise, obsegajoče 30—40 na stroj napisanih strani, poslati do 31. oktobra t. l. tajništvu inštituta, ki daje vsa zadevna pojasnila.

Komunisti v ZDA so optimistični

Ravnatelj Hoover je v zadnjem času ponovno izjavil, da so ameriški komunisti in njihovi sopotniki glavni razdiralni činitelji v deželi, zlasti še, ker zdaj koncentrirajo svoje napore za mladino. Rasne in študentske demonstracije v preteklem letu po mnenju Hooverja niso bile organizirane ali kontrolirane po komunistih; toda komunisti so v vseh primerih izkoristili vsako priliko za infiltracijo pri teh demonstracijah in imeli v vidiku lastne cilje in namene. Ameriški komunisti so namreč prepričani, da bodo v teku let svoje vrste pomnožili in povečali vpliv na narodno politično dogajanje.

Komunistični režim je kljub milijonski pomoči popolnoma uničil domače gospodarstvo, ki je v popolnem polomu. Po vsej Jugoslaviji je na desetine tovarn nedograjenih, druge gotove, a brez surovin; zato je vse mrtvo.

Silovito je pomanjkanje deviz za nakup surovin. Izdelkov na tujih trgih ne morejo vnovčiti, ker je izdelava tako slaba. V mnogih slučajih delavci nalašč sabotirajo izdelke. Ker oblastniki ne morejo dati delavcem zaslužka doma, jih silijo v tujino, zlasti v Nemčijo, Avstrijo in deloma v Francijo. Mnoge tovarne so naredile pogodbe s tovarnami v Nemčiji in Avstriji in pošiljajo tja svoje delavce ter jim tudi doma dajejo plače, samo da so voljni oditi v tujino, da tako dobe v roko tujo valuto. Tako so delavci dvakrat plačani; doma in v tujini.

— — —

Padeč dinarja je strašno prizadel ljudi; posebno starejše. Na vse načine so jih silili, naj naložijo denar v banke. Denar so jim obrestovali, a ko je prišla inflacija, so vse izgubili. Ko so ljudje zvedeli za inflacijo, so hoteli denar dvigniti. Prve dni so jim prihranke izplačevali v polni vsoti; po nekaj dneh pa 1:100. Jeza je nepopisna.

— — —

Zaradi gospodarskih in političnih polomij se oblastniki čutijo zelo nesigurne. Po vaseh se jim ljudje javno smejejo in se iz njih norčujejo. Nimajo nobenega ugleda. Zelo radi bi se ljudem prikupili, a brez uspeha. Čutijo polom in se boje za svoja življenja, če le kaj pride. Ne upajo se več priobčevati svojih „junaštev“ iz časa revolucije, ker se jim vse smeje. Ljudje vedo, da samo lažejo. Zato so vsa njihova „vojna junaštva in ofenzive“ predmet posmeha, ker je narod zvedel resnico. Niti drugega dela svoje „zgodovine“, ki naj bi obravnaval domobranstvo, ne upajo izdati. V šolah vedno bolj opuščajo predavanja iz NOV, ker jim nihče več ne verjame. Neki učitelj, oziroma nadučitelj, je v razredu javno rekel: „Tole moram učiti, pa mi ni treba verjeti.“

— — —

Najbolj razveseljivo je dejstvo, da jim mladina ne gre več na limanice. Mnogi študentje gredo v tujino in vidijo tam napredek, berejo tuje liste, vidijo svobodo v akciji in ko pridejo domov, ne molče. Tako mladina definitivno ni na njihovi strani. Nič nočejo slišati o komunizmu, še manj o njihovih delih. Zavzemajo se za združeno Evropo in vsa preteklost jih nič ne briga. Mladina ni kriva preteklosti. Zrasla je po vojni. Popolnoma se hoče otresti starih miselnosti ter zgraditi nekaj novega, pozitivnega, brez meja, brez verske ali politične diskriminacije. Hočejo svobodo in spoštovanje človekove osebnosti.

Odpri to pismo

g. Pavlu Rantu, uredniku „Vestnika“, članu načelstva SLS, sotrudniku „Zbornika Svobodne Slovenije“ in tako dalje.

V slovenski emigracijski javnosti se je pojavil pamflet v Tvojem imenu. Nimam dokazov, da si Ti sam autor tega nečastnega pismenega dejanja; tudi nimam dokaza, da si ta pamflet Ti tudi podpisal.

Resnica pa je, da si mi Ti sam vsebino tega pamfleta in njegov točen smisel z vsemi krilaticami in obdolžitvami vred povedal v obraz najmanj štirinaest dni prej, ko se je letak pojavil v javnosti, to ie: na Belo nedeljo, dne 17. aprila 1966 na Slovenskem dnevu v Moronu.

Zame ni važno, če si Ti napisal, podpisal in razširil ta sramotni papir, ali ga nisi. Bistvene važnosti pa je dejstvo, da je vsebina letaka istovetna s Tvojimi osebnimi trditvami ob omenjeni in drugih priložnostih. Poudarim, da je ravno ta vsebina in tak način borbe tista, ki razdvaja slovensko skupnost, ker je neresnična in si jo namerno razširjal kot tako.

Isto velja za Tvojega sodelavca v konzorciju „Vestnika“, g. Maksa Loha, ki je celó s pamfletom v rokah izrecno zatrdil, da se vsebina prvega odstavka strinja z njegovim mišljenjem, dasiravno on tega ni napisal.

Splošno mnenje je, da sta s takimi zavestnimi trditvami storila nov korak v razdvajanju naše emigracije in da bo ta greh nemogoče popraviti in da ga zlasti ni mogoče popraviti z neznatnim in nesmiselnim preklicom v „Svobodni Sloveniji“, kateri krivde v ničemur zmanjšati ne more. Blatenje Tvojih sonarodnjakov je namreč prav enako Tvojemu osebnemu predhodnemu blatenju in podtikanju z izvestnim namenom.

Pričakujem — in z menoj vred vsa slovenska poštena javnost —, RESNICE, PRAVICE in LJUBEZNI v smislu uvodnika „Svobodne Slovenije“ z dne 12. maja 1966.

Jože Jenko

„TABOR“ JE PRAVIČEN SPOMENIK MRTVIM JUNAKOM IN JASEN KAŽIPOT V BODOČNOST. ZATO NI OD NIKOGAR ODVIŠEN. ZAVE-
DAJTE SE TEGA! — ČE HOČETE, DA TAKŠEN TUDI OSTANE, POD-
PIRAJTE GA Z REDNIM PLAČEVANJEM NAROČNINE! — TO JE
NAJVEČ IN EDINO, KAR „TABOR“ OD VAS PRIČAKUJE! — JE
PREVEČ, ČE JE MANJ KOT VAS STANE KOZAREC SLABEGA VINA?

ZGODOVINSKE OBLETNICE

V tem letu se bomo spominjali številnih markantnih obletnic iz naše preteklosti.

Pred 25. leti...

Letos poteka 25 let, odkar smo bili vrženi v vojni metež in še danes po četrtini stoletja naša domovina ječi v suženjstvu.

27. marca 1941 se je pričelo s pučem v Beogradu. Smešno, toda dejstvo je, da 27. marec komunisti proslavljajo kot svoj praznik, rekoč, da je puč bil nujna posledica „ljudske volje“ in demonstracij, ki jih je organizirala komunistična partija. Kakorkoli že, dejstvo je tudi, da so komunisti temeljito izrabili državni udar v svoje propagandne svrhe in tako delajo še danes, kar je jasno razvidno iz številnih izjav in publikacij izpod peresa komunističnih veljakov. (Glej Zbornik VI/2).

6. aprila 1941: pričetek vojnih sovražnosti in bombardiranja. Dva nemški armadi, ena italijanska in 16 madžarskih brigad začne z napadom na Jugoslavijo.

11. aprila 1941: so oddelki italijanske 2. armade zasedli Ljubljano, do 23. aprila pa okupirali tudi ostale dele Slovenije, ki so jim bili čedeženi v pogodbi z nacistično Nemčijo.

17. aprila je bila izvršena uradna kapitulacija jugoslovanske vojske. S tem datumom se pričinja kalvarija, ki je sledila in še ni končala.

Pred 20. leti...

Dne 3. januarja 1946 so angleške vojaške oblasti izročile generala Rupnika komunističnim krvnikom.

Dne 13. marca 1946 so komunisti na zvijačni način in s pomočjo dušljivih plinov udrli v skrivališče, kjer se je zadrževal štab z generalom Dražo Mihajlovičem.

V dneh 10. junija do 12. julija se je v Beogradu vršil sodni proces proti generalu Mihajloviću in njegovim sodelavcem.

General Mihajlović je bil ustreljen 17. julija 1946.

V dneh od 21. avgusta do 30. avgusta 1946 se je v Ljubljani vršila sodna razprava proti generalu Leonu Rupniku, poveljniku slovenskega domobranstva in drugim soobtožencem.

Dne 4. septembra 1946 je bil v Ljubljani ustreljen oče in poveljnik slovenskega domobranstva, general Leon Rupnik.

CLEVELAND — USA

7. maja je bil družabni večer DSPB. Tabor Cleveland, ki je zelo lepo uspel. Društvo se vsem sodelavce in darovalcem najlepše zahvaljuje za izkazane usluge in dosežen uspeh.

Socialni referent ZDSPB Tabor je poslal za invalide in bolnike v Argentini 80 dolarjev iz invalidskega fonda za Veliko noč. Skupna razposla velikonočna podpora pa znaša 565 dolarjev.

CHICAGO — USA

V Chicago je osnovan odbor, ki ga vodi Lojze Gregorič, tajnik je Ivan Drčar, blagajnik pa Anton Guštin.

KANADA

24. aprila so se kanadske edinice ob Niagari povezale v skupno DSPB Tabor Niagara; predsednik je Florijan Slak, tajnik dr. Ivo Šinkovec.

Buenos Aires, 20. maja 1966.

Z ozirom na podlost, zlito v letak, ki je te dni krožil v Argentini, izjavljamo:

SMO BILI, SMO IN BOMO PROTIKOMUNISTI! KER SMO LJUDJE SVOBODE! VEČ! SMO BORCI ZA TO SVOBODO! KER SMO SINOVI ZASUŽNJENEGA NARODA! KER SMO BRATJE POBITIH ZA TO SVOBODO!

SMO BILI, SMO IN BOMO PROTIKOMUNISTI! SMO SVOBODNJAKI! TO IN NIČ VEČ! NE OZIRAJE SE, ČE JE KOMU TO VŠEČ ALI NE!

Starešinstvo DSPB TABOR
v Argentini

Konzircij TABORA

PREKO VETRINJA JE SLOVENSKO DOMOBRANSTVO ŠLO NA SVETILNIK ZGODOVINE, DA NAM SKOZI SEDANJOST KAŽE POT V BODOČNOST, KI ŽARI V BLESTEČI LUČI SVOBODE, ZA KATERO SO UMRLI NAJBOLJŠI NAŠEGA RODU, DA BI MI IN BODOČI RODOVI PRAVILNO RAZUMELI IN VREDNOTILI NJEGOVO POSLANSTVO

PISMO

DOMOVINI

Nizki oblaki, tužno obzorje,
kam in kod?
Le kje naj iščem Te ubog?
Ko vedel bi vsaj: končan je boj,
pa prav nasprotno vem: —
počasna, kruta smrt.

Posijal je blisk v vsemirsko
prostorje,
da zgrabil krč mi je srcé
in stisnil dah,
skeleče srti skoz nogé,
drget ledeni plah.

Počast —
porog krog ust krvav,
izza režečih zob škrlat,
vre ji v očeh pogin.

V dlani naš planet,
kalejdoskop za kratek čas,
da ob uri prazni skrči dlan,
zdrobi spačeni sad
in vrže ga vstran.

Krvavi kosmi nam škrope ob
pot —
ekliptika kot venec je rdečih rož,
planet skoz togi mrak beži
v novi zvezdni krog.

Tako некоč, čez čas.
Le kdaj se tek naš dovrši? —
Zdaj?
Ali ko se stisne pest?
Mordá v luči nove zarje?

Ti najbrž veš?
Mar jaz?
Ne!
Ceprav vse bitje mi kriči
od požara lastne naše krvi.
Zapiram nasilno oči,
da znal ne bi,
da čul ne bi
lastnih naših boli.

Ne vem,
ker hočem delež Tvoj
krvavih muk,
ker koprnim,
da po meni,
in ne po tebi,
orje apokaliptični nož,
ker hrepenim,
da prideš Ti, ko izkrvavim,
kot angel mē naproti
v zarji večnih rož —

ko skoz sijaj blestečih zvezd
zaplove drhteči zven
zvonov,
velega cvetja vonj,
kadila in ugašajočih sveč
z grobov,

ko znojne kaplje mučenih,
izkrvavljenih čel
bodó blesteči venec lavorik —

posmrtnic spev
od dálekih gozdov
nam mir bo pel utolaženik.

Poleti, ptica!
Drget me šiba v predzorju
od tujine hladne!
Pridi, Duša,
da rešiš me te groze neznane!

Sam.
V brezno padam, paadam.
Zakaj še misliš, smrt,
da vedno še drhtim
kot veli cvet v jesenski vihr.

Prišlo bo vse še, neporečno,
to romanje,
ker sam ne morem k njemu.
Prišlo kot reka bičev
in ostrega železa,
kot vrtinec krikov.

In jaz bom trdno stal
drgetajoč,
dokler naš ne pobelijo kosti,
dokler srcá ne steče sok,
da nam priklíčem
blagoslov cvetoč
na žrtvenik.

Tam pač že boš,
nevesta večna moja Ti,
kot lilijin cvet,
posájena ob pot,
kot kras mi v srcu,
kot cvet na čelu svet,
kot cvet na ustnicah molitev,
kot cvet neskončnih blaženstev.

To pišem Tebi zdaj,
da veš,
kako ječim, kako trpim
s Teboj, ob Tebi,
da znaš,
da neusahljiva moč krvi
v meni polje Tebi.

To bolen je privid,
le težke sanje v polnoč —
sozvok je sene,
ki dušo Ti težé?

A tu sem jaz
kot nezlomljivi trs,
tu sem, uporni hrast — orjak,
tu sem, neumorni romar —
ves zaté,
in čakam zvesto Te,
razpenjajoč rake
s Teboj na križ,
da v smrti objamem Te.

NAŠI MOŽJE

Janko Šterbenc — petdesetletnik

Bilo je tiste čase, ko je prva vojna vihra zajela Evropo in seveda tudi našo domovino. Tudi slovenski sinovi so plačali krvni davek. Tako je postal, še preden je zagledal luč sveta, sirota brez očeta naš letošnji petdesetletnik Janko Šterbenc.

Rodil se je 7. junija leta 1916 na Snečnem vrhu v Beli Krajini. Ljudsko šolo je obiskoval v Dubličah. Po končani šoli je bil z bratoma desna

roka svoji materi. Pozneje je živel pri svojem bolnem botru, ki sta bila z ženo sama. Bil jima je dober sin v dobrih in težkih časih.

Kot drugod se je tudi tu na Mavrlenu začelo med drugo svetovno vojno. Bilo je precej rdečih in nič hudega sluteč, zaposlen s svojim delom na kmetiji, vzgojen v krščanskem duhu, je bil bodeč trn rdečim. Imeli so ga poleg drugih na seznamu in na njegovo glavo je bila razpisana nagrada.

Njegovo sestro Micko so neke noči odpeljali. Doma so pustili tri mladoletne otroke od 1 do 5 let, njo so po mučenju ubili, mož pa je umrl v internaciji. Ko so v Črnomlju ustanovili Vaško stražo, je stopil v vrste za obrambo pravice in resnice. Po razpadu Italije se je umaknil v Ljubljano in ko je bilo ustanovljeno slovensko domobranstvo, je zaova prijel za orožje; najprej v Ljubljani, nato v Velikih Laščah. Od tedaj pa do dneva, ko so morali domobranci izročiti orožje na povelje Angležev, je bila puška njegova zvesta spremljevalka. Poslan je bil s svojimi soborci 30. maja s transportom v Jugoslavijo, pretrpel žejo, lakoto, zasramovanje, pretepanje in druge šikane v št. Vidu ter se kočno rešil med prevozom v kočevsko klavnico skozi malo okence tovornega vagona blizu Ribnice. Bilo je prav na dan 7. junija — za njegov rojstni dan. Srečno je pozneje prišel

v Italijo, bil v taborišču Servigliano in Senigallia, od koder je emigriral v Argentino, kjer se vsestransko udejstvuje v delu za našo skupnost.

Je član pevskega zbora Händel, pod vodstvom rojaka, mojstra Jožeta Omahna ter pionir in dolgoletni predsednik Slov. doma v Berazateguiju.

Tak, kakor smo ga vedno poznali, tak je še vedno med nami, naš Janko — odločen idealist, neustrašen borec v naših vrstah, kjer v krogu svoje družine, zdrav in čil obhaja petdesetletnico na svojem domu v Berazateguiju, in takemu kličemo:

ŠE NA MNOGA LETA, JANKO!

Starešinstvo DSPB-Tabor
Argentina

STANE PLEŠKO

V SENCI DOLOMITOV

(Nadaljevanje)

Spet so hodili fantje v zasede. Skozi cel teden so se menjavali. Že popoldne so se v razdalji po trideset metrov ali še več tihotapili po Barju pod Brezovico, pri Gorjancu prečkali glavno cesto, potem pa skozi Kozarje odšli na Bokalce in na Brdo, kjer so cele noči preležali v bregih in po jarkih za cesto.

Noč za nočjo je bilo isto: strastno čakanje sovražnika, ki pa se ni hotel prikazati. Nikjer ni bilo nobenega sumljivega premika; od nikoder najmanjšega glasu ali žvižga. Po enem tednu so bili vsi — s poveljnikom vred prepričani, da jih je s tem poročilom nekdo namenoma potegnil; — zato niso več zasedli položajev okrog opekarne.

Takoj prvi večer za tem je k opekarni prispel italijanski „dar“. Partizani so mobilizirali vse kmete po Gabrju, Dobrovi in Šujici ter jih pognali po municijo. Vse so v najlepšem redu speljali v Gabrje, od tam pa so tovariši vse raznesli po svojih skrivališčih od Toškega čela do Rovt.

O tej okupatorski pomoči so fantje v gradu zvedeli še tisto jutro. Vsi vprek so rentočili nad zelenimi lizuni, ki so igrali tako satansko igro. Bilo je prepozno. Pomagati si niso mogli.

— — —

Posadke so še vedno rastle. Ustanovila se je na Brezovici, na Dobrovi, v Horjulu in v Polhovem Gračcu. V Rovtah in v št. Joštu še bila že prej.

Partizani so na ves glas napovedovali: „Ko bo ozelenel hrib, bomo pomedli z vsemi!“

Še preden je počasi prilezla pomlad, se je obrnilo. Vaški stražarji so organizirali skupen pohod na partizansko ozemlje. Od vseh strani so navalili nanje kot levi. Kot gospodarji so se obleganja udeležili tudi Italijani, ki so zasedli položaje od vrhniške strani. Vaški stražarji — bili so iz Dobrove, Loga, Gradu, Dravelj, Vrhniko, Horjula, Rovt in Št. Jošta — so udarili zares in vso partizansko vojsko v nekaj urah pognali v Belško dolino pri Dvoru, od koder so se hoteli prebiti proti Črnemu vrhu in Žirem. Vrh prehoda, malo pod nemško zasedbeno mejo, so jim stražarji zastavili pot. Tu bi se odločilo; toda — Italijani so posegli vmes in zmaličili zmago.

Italijanom se je tedaj zazdelo, da jo bodo njihovi varovanci preveč skupili, zato so pod noč ustavili napredovanje. Zahtevali so, naj se vse čete dobro zakopljejo, ker bo borba huda. Stražarji so to tudi storili. Italijani pa so se ponoči umaknili s svojega področja in tako rdečim odprli pot v notranjske hribe. Vse to je šlo po dogovoru. Na ta način so se rešili vsi zavedni revolucionarji, ostali pa so posamezni mobiliziranci, ki so bili takrat skriti po podzemskih brlogih in o umiku niso nič vedeli. Za te komunistom ni bilo dosti; zanje so bili le navadna raja, ki so jo rinili v prve vrste.

Ko je bilo vse „očiščeno“, so Italijani z zažigalnimi bombami zažgali gozd. Ogenj je uničil vse: Na pogorišču je ostalo tudi štiriinosemdeset mobilizirancev, ki so se zadušili v dimu. Rešili so se trije, ki so se držali ob vodi, potem se pa po Gradaščici priplazili domov v Kozarje in se čez nekaj dni javili vaškim stražarjem na Brezovici.

Tako je propadla „svobodna republika v Dolomitih“.

Tu in tam so se partizani še zadrževali po teh hribih; največ so to bili kurirji, ki so se tu ustavljali na poti z Gorenjske v Krim ali v obratno smer. Za dolgo se pa niso več utaborili.

Vaški stražarji so začeli dnevno prihajati v Dolomite, kjer so odkrivali bridko resnico o partizanski toliko opevani svobodi in tovarištvu.

Prekopani grobovi

O Logarjevem se po vasi ni veliko govorilo; vsaj javno ne. Ljudje so se ga zaradi njegovih zvez z Italijani očitno ogibali. Le Andrejcev, ki ob vrnitvi iz italijanskega taborišča prvi dan ni poznal razmer, je temu in onemu zaupal, da je v gozdu videl tudi Logarjevega Janeza.

To se je razneslo po bližnjih vaseh kot kužna bolezen. Vsi so slišali o tej grdobiji; zvedel je tudi Logarjev, a ni planil, kot bi to storil kdo drugi. Naredil je nov načrt, kako se bo znebil svojega idejnega nasprotnika, ki je o njem marsikaj vedel. V zavesti svoje krivde si je domišljjal, da ve tudi za stvari, o katerih se Vinku še sanjalo ni. Zato

je pogosto pošiljal zasede v bližino Andrejceve bajte, da bi ga ujel in justificiral. Domači so večkrat opazili koga, ki se je plazil pod okni, potem se pa hitro spet umaknil. Tudi podnevi je včasih kdo prišel v hišo z raznimi izgovori, a na srečo fanta nihče ni našel doma. Vinko je vedel, da so vedno za njim; zato ni šel nikamor brez spremstva.

Počasi je Janez sprevidel, da mu na ta način ne bo prišel do živega. Začel je drugače. Zatožil ga je Italijanom, da fante ščuva proti oblasti in grozi tudi njemu, ker z Italijani dobro shaja.

Italijani so ga res prišli večkrat iskat; a ga niso našli, ker se jim je vselej skrtil. Končno so se naveličali laziti za njim, ker jim je tedaj greben že malo upadal; po drugi strani pa proti njemu tudi niso imeli nobene trdne obtožbe.

Tenente na Brezovici je vedel, da bo šla stvar dalje, če ga zapre. Zato se je zadovoljil s tem, da je slovenskim vojakov prepovedal prihajati v Radno. Tako je potolažil tudi Logarjevega, ki se je vedno bolj zavedal, da so njegovi grehi postali že tako očiti, da doma ne bo mogel več dolgo vzdržati; oditi v gozd mu pa tudi ni dišalo. Čeprav je veliko govoril in ukazoval, se pred puške legionarjev ni rad postavljajal.

Ko je pomlad pobrala sneg tudi po gozdovih, se je posadka iz Brezovice, v kateri je bil tedaj tudi Vinko, odpravila na pot. Nihče ni vedel, kaj je bil njih namen. Poveljnik Šušteršič je bil ves drugačen kot ponavadi. Nihče se ga ni upal nič vprašati. Le z Vinkom sta hodila skupaj in od časa do časa pogledala na špecialko.

Komaj je sonce posvetilo v lep pomladanski dan, se je kolona izgubila v brezovških gozdovih. Na desni in levi sta jo varovali zaščitnici; daleč pred njo je previdno stopala izvdnica. Kmalu so bili vrh brezovških hribov; potem pa so se po grebenu pomaknili proti zahodu. Na levi so tiho ležale vasi: Brezovica, Lukovica in Dragomer, tam sredi Barja pa so iz tanke megle gledale Gorice. Čeprav je bilo fantov skoro sedemdeset, je vse postalo tako čudno tiho, kot da bi vsi dihali strah, ki so ga bili ti hribi polni.

Na planoti med Dragomerjem in Bezenico se je kolona ustavila; kot da bi ji zmanjkalo poti.

„Tu smo se takrat sešli,“ je tiho dejal Vinko. Glas se mu je tresel v silni bolečini, ki jo je izkopal spomin. Potem je nadaljeval: „Mene so privlekli po tejle grapi od dragomerške strani, Novakova dva pa po grebenu, kjer smo zdaj prišli mi. Bila sta vsa opraskana in krvava, ker sta bila skoro naga. Jaz sem imel vsaj čevlje. Dobro smo vedeli, kam nas vlečejo...“

Fantje so se podzavestno ozrli po okolici. Bili so na planoti, katera je vičela toliko trpljenja poštenjakov, ki so bili sredi noči odtrgani od

doma in odpeljani v temo. Nekoliko vzvišen kraj, z gozdno potjo na jugozahodu, od vseh strani obdan z grmičevjem, se je proti zahodu spuščal v globoko dolino, ki je bila zaradi vsevprek nametane suhljadi nedostopna.

„Tu, nekje za tem robom, so ubili Bertovega Tončka.“ je nadaljeval Vinko. „Dalmatincev iz Notranjih gorici mi je to pravil v intervjuju... Škoda da je umrl od lakote...“

Roke so se še tesneje oprijele pušk. Nekaj jih je bilo takoj med grmovjem, da bi našli kakšno sled o grobu. Vrnili so se brez uspeha.

Potem so počasi odšli v dolino. Čez Horjulščico so bili posebno previdni, če bi se kje le vzel kak partizan in udaril na most. Na drugi strani so bili že pod Ključem. Pri Zdešarju so se razdelili v strelce in po Bezenici zavili proti Sojarju. Od tod so po globokem kolovozu krenili preko odprtega brega, nakar jih je zavilo drevje Ključa. Steza se je vzpela v levo, obkrožila globoko grapo in se na drugi strani izgubila v rob. Na desni je zijal globok prepad, v levo se je dvigal strm breg, pred njimi pa se je odprla kakih sto petdeset metrov široka globel. Bila je s treh strani zaprta; le proti vzhodu je gledala na Rugarjevo domačijo, ki je požgana pričala o rdeči svobodi. Vse pobočje je bilo nagosto nametano z ožganimi debli in smrekovimi vejami.

„Sem so nas takrat privedli,“ je spregovoril Vinko. Šlo mu je na jok. „Tu na robu prepada je bil bunker...“

„Kje so pa sodili?“ je tiho vprašal kovač Kermavner.

„Tamle; ob tistem visokem drevesu,“ je Vinko stegnil roko proti sredi globeli. „Tu gori so odvedli Novakova dva. Takrat sem ju zadnjič videl...“

Fantje so se prestopili v pokazano smer. V tisti grapi jim je postalo tesno kot v grobu. Le Pervanjev Maks, ki je kot najbolj zaveden in goreč protikomunist stopil k vaški straži in od tam vršil svoje izdajalsko delo, se je takoj znašel v družbi Zdešarjevega Franceta iz Vnanjih gorici. Njegov hudobni obraz je izdajal, da se boji skritih grobov.

„Vidite, tukaj so zame kopali grob...“ je Vinko spet pretrgal molk.

Vsi so pristopili k preraščeni, plitvi jami pod robom, na katero je imel Vinko tako grenak spomin. Pogled nanjo jih je podžgal. Brez strahu so se zapodili po gozdu in iskali. Prebredli so vse pobočje od vrha do doline. Odgrinjali so praprot, prekopavali preperelo listje, odmetavali nalomljene veje; o grobu pa nikjer sledu.

Minili sta dve uri. Nekateri so postajali nejevoljni, ker so že po trikrat pregazili gozd prav do vrha. Odhajali so na Rugarjev vrt, kjer je Maks svoje verne poslušalce hotel prepričati, da govorici o umoru Novakovih ni mogoče dokazati in da je zelo verjetno, da se bosta nekoga dne vrnila domov. Vse to je znal povedati tako nesumljivo, da mu tega nihče ni štel v zlo.

Pet fantov pa je še vedno neumorno iskalo med drevjem.

„Marija! Ti nam jih pomagaj najti!“ je zaprosil Kermavner in se še enkrat vrnil proti vrhu.

Za njim so se podvizali tudi ostali štirje, ki so si dopovedovali: „Zato smo prišli, da jih najdemo; in ne gremo domov, dokler se to ne zgodi.“

Prišli so do vrha. Nič.

Nazaj grede so prišli na prazen prostor pod redkim drevjem. Zelo so se začudili, ker kraja ni zapadlo listje, čeprav je bilo od zločina že devet mesecev in je jeseni listje odpadalo kot druga leta.

Med redkimi stebli praproti sta bili dve podolgovati vsedlini — dva groba, ki sta bila skopana v obliki velike črke T. Takoj so bili prepričani, da sta vsak v svojem grobu. Široki grob je bil skopan v smeri sever—jug, malo ožji pa v smeri zahod—vzhod.

Na fante je legla čudna tesnoba. Nihče ni spregovoril. Strel skozi drevje bi bil dobrodošel, da bi pretrgal tišino, ki je bolela kot rana.

Lotili so se prve jame. Nekako pol metra globoko so zadeli na mrliča, ki je bil povit v žakljevino. Bil je zelo močan in visoke postave. Vinko je presodil, da je to stražar, ki ga je stražil; ker mu je ušel, je moral po komunističnem zakonu pasti sam.

Potem so začeli prekopavati drugi grob.

Dve pedi pod vrhom se je prikazalo stopalo. Noga je bila v kolenu upognjena navzgor. Previdno so odstranili zemljo, da bi ne zadeli ob razpadajoče meso in kosti. Kmalu je pred njimi ležalo zmaličeno Zdravkovo truplo; črno in modrikasto. Bilo ga je lahko spoznati po postavi, posebno pa po močnih, malo navzven upognjenih mečih. Levico je imel podvito, telo lahko obrnjeno proti vzhodu, z desnico pa je objemal brata, ki je ležal ob njem na desni.

Janko je imel nogi stegnjeni. Gornji del trupla je bil nalahno upognjen v levo, z levico pa se je krčevito oklepal Zdravkove glave, kot da bi jo hotel zavarovati pred streli in udarci.

Oba sta imela razbiti lobanji. Lasje so bili zlepljeni s krvjo, ki je zaila oči in se sprijela z zemljo. Grozen je bil pogled na črni, razpadajoči trupli. Duh gnilega mesa je bil nevzdržen. Vzdržalo pa je prijateljstvo, ki je fante nekđaj vezalo s pomorjenima. Z rokami so grebli zemljo in jo z največjo previdnostjo luščili od trupel, da ne bi niti najmanjši košček ostal na kraju, kjer je zločinska roka končala njuno življenje.

Popoldne so ju pripeljali skozi domačo vas. Zvonovi farne cerkve so žalostno pritrkavali. Najprej tiho in počasi, kot da bi se bali oznaniti žalostno novico. Potem glasno in zmagovito, kot da bi vedeli, da pozdravljajo mučence.

(Sledi)

+ MARTIN ŽEKAR

Iz Švice smo prejeli žalostno sporočilo, da je v torek dne 8. marca tamkaj umrl bivši domobranec *Tine Žekar*; en dan preje pa je istotam umrla njegova mati. Pogrebne svečanosti so se vršile dne 11. marca za oba skupaj.

Tine, težka je bila Tvoja pot. Bila je posuta s kamenjem in osatom; toda vse gorje si prenašal mirno in Bogu vdano, ker si bil in ostal idealist in tak si tudi izdihnil in končal svojo življenjsko pot.

Tine Žekar je bil iz Ljubljane. Že v zgodnji mladosti se je kot član Slovenske legije pridružil aktivnim borcem proti brezbožnemu komunizmu. Bil je v VS, nato pa domobranec, vodnik v četrti četi 1. šolskega bataljona. Leta 1944 je bil premeščen na Rakek kot vodnik 2. voda železniške baterije. Decembra 1944 so ga gestapovci skupaj z drugimi člani Slovenske legije aretirali in odpeljali v koncentracijsko taborišče Dachau. Po osvoboditvi Dachaua je bil med tistimi Slovenci, katere so komunisti v Dachau-u uspeli na zvijačni način prisilno odpeljati v domovino. Leta 1945 je bil na znanem „božičnem“ procesu proti članom Slovenske legije obsojen na smrt, nato pa pomiloščen na 20 let ječe. V zaporih je težko zbolel na tuberkulozi in bil nato leta 1955 izpuščen iz zapora. Leta 1957 mu je po silnih naporih uspelo priti v tuberkulozni sanatorij v Švici, kjer je istega leta prestal tudi težko operacijo, ki ga je rešila tedaj sigurne smrti. Posledice težke bolezni in prestanih naporov pa so ostale v izmučenem telesu in končale življenje tega mladega idealista.

Tine, težka je bila Tvoja življenjska pot. Vse gorje si prenašal mirno in Bogu vdano. Tvoji prijatelji in zlasti Tvoja mlada družina Te bomo pogrešali. Naj Ti bo On, ki vodi vsa pota, usmiljen sodnik, in naj Ti nakloni večni mir. Tvoji soborci bomo molili za pokoj Tvoje blage duše. Tvojima otrokoma in ženi pa izrekamo naše iskreno sožalje in sočustvovanje.

ZA BELEŽNICO**Zdravo gibanje.**

Predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Fink je na Slovenski dan dne 17. aprila 1966 v svojem nagovoru med drugim izrekel tudi sledeče tehtne besede:

Res smo še polni preteklosti, ki jo nosimo s seboj kot bridko breme, ki nas včasih osebno in skupinsko kar prehudo teži,

ko bi nam morala preteklost biti dragocen nauk. Vendar se že vedno manj ustavljamo samo v obžalovanju današnje stiske naroda, ki nas boli, ampak se z zavestnostjo lotevamo celotne slovenske problematike, kot nam jo zastavlja današnji čas. Vedno prihaja v zavest slovenskega človeka, da je narodno vprašanje treba reševati v vsej širini. Slovenstvu je treba iskati pot za bodočnost. Zato ne bi bilo prav, če bi svoj pogled omejili samo na vprašanje režima in stranke. Pojem slovenstva je preglbok, da bi ga smeli zoževati samo na vsoto podanikov vladajočega sistema, ki ga je treba zrušiti ali zgraditi. To preusmerjanje pogleda na narodni problem, ki ga ugotavljamo v vsej narodni skupnosti, nam v emigraciji včasih vzburka mirno gladino. Taki pojavi nekatere preveč vznemirjajo. Blesteče površje dostikrat skriva gnilobo, ki pride na dan in se izloči, ko se voda razgiblje. V zdomstvu je narodna zavednost in zavednost mnogo bolj v nevarnosti, kot doma, če ni razgibana. Gibanje je pojav življenja, negibnost znak smrti. Zato se ne vznemirjajmo, če nastanejo gibanja in ustanove, ki preraščajo obseg in oblike ustaljenega organizacijskega sistema. Priznajmo jim upravičenost obstoja, stopimo v medsebojne odnose, vodimo debato, četudi morda ostro polemično, a priznajmo se med seboj. V svobodi smo in svobodna debata lahko najde in uveljavi resnico.

Od vsega začetka smo se zavedali, kaj bo TABOR sprožil. Ker pa smo trdno verjeli v zdravo jedro našega naroda tudi v zdomstvu, smo danes lahko samo ponosni ob zavesti, da smo bili začetniki poživljajočega, zdravilnega gibanja, ki je prvič v naši zgodovini odprlo poprišče, na katerem se čistijo vsi pojmi našega sožitja na vsem skupni osnovi, ki so nam jo zgradili v najtežji dobi naše žitnosti naši mrtvi in tako postali v sedanjosti naš vzgled za bodočnost.

Tema za razmišljanje.

„Kakor je umetnost vojevanja v tem, kako čim več ljudi uničiti, tako je umetnost politike v tem, kako jih čim več prepričati.“ (D'Alembert.)

IZ PISEM

Mendoza (Arg.), maj 1966.

Komunisti imajo obširno, strokovno obdelano literaturo o svojih zlaganih ofenzivah in izmišljenih zmagah. Kaj pa mi? Prej v Vestniku in sedaj v Taboru zasledim samo lepe, toda čisto nestrokovno opisane kratke doživljaje, ki jih pišejo preprosti domobranci. Kaj pa njihovi poveljniki? Oba tu med nami v Argentini živeča poveljnika najbolj udarnih domobran-

skih skupin se pečata s stvarmi, ki niso njuna stroka in s tem pomagata povzročati nepotrebno hujo kri. Zgodovino domobranskih borb pa pišejo preprosti fantje. To je žalostno. So res samo preprosti borci nosili v sebi veličastno idejo, ki je podžigala borbenega duha naših nikdar premaganih domobranskih bataljonov? — Tudi g. Riglerju, ki sicer ni imel z domobranskimi borbami nobene zveze, pa ga cenimo kot odličnega protikomunističnega delavca, dopovejte, da nam bo napravil neprimerno več uslug, če nam bo še naprej kazal, kako se naj borimo proti komunizmu danes, kot pa, da se spušča v razglabljanja, za katera ima sicer vse pravice, pa ne spadajo v njegovo strokovno področje. Bo za vse bolje!

Lepe pozdrave!

—n —k.

K. (Avstrija), 2. 3. 1966.

Spoštovani g. ...!

V št. 360 ISKRE z dne 1. III. 1966 berem na strani 7 o Vašem do sedaj meni še nepoznanem TABOR-u. Blagovolite me abonirati za tekoče leto, poslati mi vse izvide tega leta in navesti ceno in naslov za denarno nakazilo (mogoče imate zaupnika tudi pri nas v Avstriji?).

Tudi jaz sem zapustil 1945 Slovenijo, sem avstrijski državljani in journalist po poklicu.

S spoštovanjem

Dr. Niko J—ič.

Ramos Mejía (Bs. As.), maj 1966.

Ste prebrali v Vestniku (3—4—5/1966), da je šla cela delegacija njegovih odbornikov obiskat gen. Krenerja in mu izročila fotokopijo pisma, ki ga je pisal gen. Prezelj, da je tako bil obvešččen o zadevi, preden je prišla v širšo javnost? Bi, prosim, lahko poizvedeli, če je bil Vestnik kedaj tako tenkočuten, ko je dolga leta na debelo kleval in blatil našega pokojnega vrhovnega poveljnika gen. Rupnika?

Pozdravljeni!

—e —č.

Dragi g. urednik!

Menim, da se strinjam z veliko večino svojih rojakov, ki so bojevali in še dalje bojujejo sveti boj za svobodo, pravico, za vesoljno ljubezen. Z eno besedo: za dejansko evangeljsko krščanstvo, kakršno je cvetelo ob časih prvih kristjanov-mučencev. Zato jim pošiljam najlepši in najboljši dar, ki ga premorem: oporoko svojega srca.

Vas, g. urednik, prosim, da jo objavite v Taboru, ko boste našli prostora zanjo. Pristrčna Vam hvala vnaprej za izkazano razumevanje, dobrovoljo in sodelovanje.

Toplo Vas pozdravlja Vaš

Ratko šušteršič

Dr. Niko J—ič, K. (Avstrija). — Iskreno zahvaljeni za naročilo, ki smo ga predali naši upravi, da uredi vse potrebno. Vse potrebne naslove boste našli v listu. — Kot kolega Vas pa tudi prosimo, da blagovolite podpreti naše skromne napore na širokem svetovnem forumu, do katerega imate kot avstrijski častnikar dostop. In pa: Strani TABORA so Vam kajpak vedno na široko odprte, če boste kedaj čutili, da nam imate kaj povedati s praga domovine... Že v naprej hvaležne pozdrave!

Julka Ferkul, Cleveland. — Lepa hvala za toplo reminiscenčno pesem iz taborišča Spittal na Dravi. Prav gotovo bo prišla na vrsto, čim bomo mogli najti prostor. Do takrat Vas prosimo potrpljenja in toplo pozdravljamo.

B. Bilynskij, Sao Paulo (Brazil). — Iskrena hvala za vse. Ker dopis spada v kompetenco Glavnega Odbora Zveze Društev TABOR v USA, mora on odločati. Z naše strani: Bratske pozdrave vsem, ki jih zastopate in predstavljate, in posebej Vam po našem načelu: **Svobodni sveta, združite se!** Za Boga — Narod — Domovino!

Radivoj Rigler. — Uredništvo iz Vašega prispevka „Ob drugi obletnici“ ni črtalo ničesar. Mogoče je izpadlo pri stavljenju teksta in je korektor prezrl. Prosimo oprostivte. Pozdravljeni!

Dopisnikom. — Nekatere prosimo potrpljenja, dokler prispevki ne pridejo na vrsto, druge razumevanja, če jih sploh ne bomo priobčili. Imamo za trenutni obseg TABORA preveč gradiva. Zato smo prisiljeni, nekatere prispevke odložiti, druge poslati naravnost v arhiv, kjer se kopičijo dokumenti naše dobe. Ponovno rotimo vse: Bodite kratki! Tako bo TABOR še bolj pester in zato bolj bogat. — Pozdravljeni!

TISKOVNI SKLAD

Eiletz Marijan, Hurlingham .	80
Jerebič Stanko, Hurlingham	80
Brelj Janez, San Justo	300
N. N., Capital	100
Prenos iz štev. 3	1.430
Skupno pesov ...	1.990

INVALIDSKI FOND

Vahtar Lojze, Ramos Mejía .	500
Zupančič Ivanka, V. Ballester	200
Čibej Pavle, San Martín	100
Prenos iz štev. 3	5.800
Skupno pesov ...	6.600

SLOVENSKO ZAVETIŠČE BO DELO VSE SLOVENSKE EMI-
GRACIJE IN NIHČE NE BO IMEL PRAVICE ZASLUG. VSA
PRAVICA BO PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA
NAŠIM MRTVIM. SLOVENSKO ZAVETIŠČE BO IZGOVORJENI
KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM IN ZA VSTOP NE
BO POTREBNA LEGITIMACIJA.

VSEBINA

Junij	145
Milan Zajec: Naše poslanstvo — naš ponos	146
H. Z.: Ob tabornem ognju	147
O. K.: Spoznaj samega sebe!	149
ZA DOKUMENTE	
Lovci na kaline	151
Evgen Rupnik: Pismo	154
RAZLIČNI POGLEDI	
Radivoj Rigler	156
Tako nas vidijo	159
PROTIKOMUNISTIČNA KRONIKA	
IZ RDEČEGA RAJA	162
Jože Jenko: Odprto pismo	163
IZ DRUŠTEV	164
Ratko šušteršič: Pismo domovini	166
NAŠI MOŽJE	167
Stane Pleško: V senci Dolomitov	169
V SPOMIN	174
ZA BELEZNICO	174
IZ PISEM	175
NA UREDNIŠKI MIZI	III
TISKOVNI SKLAD	III
INVALIDSKI FOND	III